

Lekce 7

Str. 67/cv. 3

Všechny tyto věci mají společné to, že je někdo sbírá, jsou to sbírky.

Lehčí varianta cvičení 3. Vytisknout a rozstříhat. Studenti jen přiřazují lístečky k fotografiím.

[Schéma 7A](#)

Str. 68/cv. 1

Řešení:

1. Michal sbírá podpisy (autogramy) slavných lidí. Adam a Jindřich sbírají věci, které si děti strčily do nosu, ucha nebo které vdechly. Dana sbírá svatební oznámení.

2. Michal: Protože má rád divadlo film, literaturu, historii, politiku, filozofii a aby měl hezké vzpomínky na lidi, které obdivuje a kterých si váží.

Adam a Jindřich: Jako výstrahu pro děti a maminky.

Dana: Protože je po mamince a tatínkovi také vášnivá sběratelka a protože jako malá dostala krásné svatební oznámení od sestřence, které si nechala na památku.

Str. 68/cv. 2

Řešení:

1. NE 2. NE 3. ANO 4. NE 5. NE 6. NE 7. ANO 8. ANO

Str. 68/cv. 3 (text)

Aktivita před čtením textu. Předučení neznámých/těžkých slov z textu. Varianta A.

[Schéma 7B](#)

Varianta B. Vytisknout a rozstříhat. Studenti (příp. v páru) si vysvětlují neznámá slova, příp. s pomocí slovníku.

[Schéma 7C](#)

Opakování textu. Doplnění slov do textu.

[Schéma 7D](#)

Str. 68/bublina u cv. 3

V této bublině upozorňujeme na výraz *být po někom*, tj. podobat se někomu příbuznému povahou. Toto vyjádření je odlišné od výrazů *podobat se*, *být podobný někomu* nebo *vypadat jako*, které obvykle znamenají podobnost ve vzhledu.

Str. 68/cv. 4

Řešení:

Ve všech čtyřech větách nejde o žádného konkrétního člověka, ale o zobecňující neosobní použití. Lze nahradit např. zájmenem *vy* (např. *když je ale člověk starší = když **jste** ale starší*) nebo zvrtným trpným rodem (např. *člověk tomu ani nechce věřit = **nechce se** tomu ani věřit*).

Str. 69/cv. 6

Řešení:

1. když mu bylo 10 let
2. staré pohlednice, barevné ubrousky, vlakové jízdenky, malá autíčka i hezké kamínky.
3. nemá velkou finanční hodnotu
4. svatební oznámeních jejích dětí a její vlastní
5. jako výstrahu pro děti a maminky
6. asi tisíc
7. Adam pracuje jako dětský doktor na poliklinice a Jindřich jako je specialista na dětské ušní, nosní a krční klinice
8. 50 let
9. v čekárně na dětské ušní, nosní a krční klinice
10. divadlo, film, literatura, historie, politika, filozofie

Varianta cvičení 6/Opakování.

[Schéma 7E](#)

Str. 69/cv. 7

Příklad řešení:

1. vášnivá sběratelka – žena, která moc ráda a hodně něco sbírá
„Celý život jsem byla **vášnivá sběratelka**,“ říká důchodkyně Dana Černá.
2. svatební oznámení – speciální lístek/kartička, která informuje o svatbě (kdo, kdy a kde)
Když mi bylo třináct, poslala nám moje sestřenice krásné **svatební oznámení**.
3. velká finanční hodnota – stojí hodně peněz, je to drahé
Moje sbírka nemá **velkou finanční hodnotu**, ale je hezké vědět, že jste svým zájmem udělali někomu radost.
4. slavná osobnost – známá a populární člověk, který něco znamená a lidé si ho váží
Proto jsem začal sbírat i podpisy dalších **slavných osobností**.
5. hezké vzpomínky – milá, příjemná památka na někoho
Lidé už nebudou, ale podpisy zůstanou a člověk má aspoň **hezké vzpomínky** na někoho, koho si váží.
6. výstraha – varování, odstrašující příklad
Je v čekárně před jeho ordinací jako **výstraha** pro děti a maminky.
7. základní kámen – první, důležitá součást
To byl vlastně „**základní kámen**“ mojí sbírky.
8. udělat radost – potěšit někoho
Moje sbírka nemá velkou finanční hodnotu, ale je hezké vědět, že jste svým zájmem **udělali** někomu **radost**.

Str. 69/bublina u cv. 11Pozor, oprava viz [Errata](#).

Učitel nejprve vyzve studenty, aby si přečetli slova v bublině, příp. vysvětlí významy, studenti také můžou vysvětlovat navzájem nebo pracovat se slovníkem.

V této bublině uvádíme nejobvyklejší (nikoli všechna) slovesa se slovním základem *-bírat/-brat*. Význam mnoha z nich lze dobře objasnit pomocí základních významů prefixů (> Česká gramatika v kostce 2, str. 2), např. u slovesa *sbírat* prefix *s-* vyjadřuje „dohromady, k sobě“, u *rozebírat* prefix *roze-* zase „od sebe“ apod. POZOR: Některá z těchto sloves můžou mít více než jeden význam, např. *přebírat/přebrat* 1. staré hračky 2. něčí přítelkyni.

Studenti se nemusejí učit všechna slovesa s *-bírat/-brat* nazpaměť, ale měli by si na ně vzpomenout, až se s nimi znovu setkají.

Str. 70/cv. 1

Řešení: -i/-y, -e, -a

Více k výkladu a užití nominativu > str. 210–211 a akuzativu > str. 214.

Str. 70/tabulka Nominativ plurálu a akuzativ plurálu

V této lekci z praktických důvodů učíme N a A pl. dohromady (většina forem v N a A pl. se shoduje, kromě N pl. Ma). Proto zde uvádíme spojenou tabulku pro N a A pl. (Oddělené tabulky pro N a A pl. najdete na str. 219 a 226.) K ozřejmení, o které pády se v jednotlivých řádcích tabulky jedná, slouží první sloupec tabulky, v němž je uveden příklad kontextu (*To jsou...* pro N pl. a *Vidím...* pro A pl.).

Světle šedivé podbarvení v tabulce upozorňuje na stejné formy zájmen a adjektiv v rámci pádu, tj. vertikálně. Např. forma ukazovacího zájmena *ty* je stejná pro A pl. **Ma** + N a A pl. **Mi** a **F** nebo forma *-í* adjektiva *kvalitní* je stejná v N a A pl. pro všechny rody.

Str. 71/bublina u cv. 4

V této bublině připomínáme problematiku užití číslovek v češtině (1 + N sg., 2, 3, 4 + N pl., 5 a vyšší + G pl.) a zároveň pomocí barevného kódování upozorňujeme na odlišné tvary u číslovek 1 a 2 v závislosti na rodu substantiva.

Str. 70/tabulka Nominativ plurálu MaPozor, oprava viz [Errata](#).

Kromě Ma končících na *-tel* mají v N pl. koncovku *-é* i některá další slova (např. *Španělé, manželé, andělé*). Ma končící na *-an, -ita, -ota, -ista, -osta* alternují v N pl. koncovku *-é* a *-i* (např. *Angličané/-i, turisté/-i*), koncovka *-í* je typická pro mluvenou češtinu.

Odpověď na otázku: *Znáte ještě nějaký jiný gramatický jev, kde je palatalizace (r > ř, k > c...)?*

Např. lokál nebo dativ singuláru u **F** zakončených na *-ha, -ga, -ka, -cha, -ra*: v *Praze, k mamince, na střeše, o sestře...*; stupňování adjektiv: *chytřejší, sušší...*; tvoření adverbí: *chytře, suše...*; tvoření deminutiv: *ptáček, muška...*

Str. 71/cv. 2

Všimněte si, že forma N pl. **Ma** se obvykle považuje jako nepříznaková, např. slovo **Češi** označuje Čechy i Češky.

Lehčí varianta cvičení 2. Studenti charakterizují jednotlivé národy pomocí uvedených adjektiv. Vytisknout a rozstříhat.

Schéma 7F**Str. 73/cv. 4**

Aktivita před poslechem písničky. Předučení neznámých/těžkých slov.

Schéma 7G

Řešení:

1. Máme rádi zvířata 2. Máme rádi zvířata 3. zvířata 4. zvířata 5. zoologické 6. prst 7. prst
8. prst 9. prst 10. ruku 11. deset 12. Máme rádi zvířata 13. zvířata 14. zvířata 15. ježek

Str. 74/cv. 1

Varianta cvičení. Vytisknout a rozstříhat. Studenti si losují otázky, chodí po třídě, ptají se ostatních studentů a poznamenávají si odpovědi (tzv. chodička, walk-talk activity). Studenti mohou také pracovat v páru, losují si otázky a ptají se navzájem. Na závěr se učitel zeptá, jaké zajímavé informace studenti zjistili.

Varianta A – otázky na rozstříhání.

Schéma 7H

Varianta B – kvíz s otázkami pro chození po třídě. Rozstříhat po tečkovaných čarách, každý student dostane jednu tabulku s otázkami. Tiskneme tolik tabulek, kolik je studentů (někteří studenti samozřejmě budou mít tabulky se stejnými otázkami, ale to zde není na závadu).

Schéma 7I**Str. 74/cv. 2**

Varianta cvičení 2. Lze použít i jako procvičování nebo opakování. Studenti si losují slova, chodí po třídě, ptají se ostatních studentů: *Kam jdete/jdeš, když chcete/chceš koupit ...?* Otázaný student odpoví: *Když chci koupit ..., jdu do ...* a zeptá se podle tohoto modelu obdobně na své slovo. Poté si v páru lístečky se slovem vymění (tzv. chumelenice).

Studenti mohou také pracovat v páru, losují si slova a ptají se navzájem.

Varianta: učitel nebo sami studenti si na lístečky mohou napsat další „vlastní“ slova.

Schéma 7J

Rozšiřující aktivita na opakování a procvičování slovní zásoby k tématu Obchody a nakupování. Studenti pracují ve skupinkách. Učitel se ptá: *Co všechno můžete koupit v ...?* (např. v drogerii, potravinách, papírnictví, cukrárně, oděvech, trafice, obuvi, knihkupectví, elektronice, domácích potřebách, květinářství, sportovních potřebách, hodinářství, optice, zlatnictví, lékárně, železářství). Studenti mají časový limit (např. 2 minuty), snaží se napsat co nejvíce věcí. Vyhrává ten, kdo jich napsal nejvíc.

Str. 74/cv. 4

Řešení:

A2, B1, C4, D3

Druhý poslech bez textu. Studenti poslouchají a vyplňují tabulku.

Schéma 7K**Str. 74/cv. 5**

Řešení:

1. rozměnit 2. rozmění 3. u pokladny 7. tenhle sýr 8. normální 9. do desátého května 10. vyměnit
4. vyměnit 5. vrátí peníze 6. velikost 11. nefunguje 12. zapnout 13. vypnout 14. v dubnu
15. záruční list 16. za týden

Všechny jevy a výrazy typické pro běžně mluvenou a obecnou češtinu obsažené v těchto dialogích jsou označeny kurzívou v prepisech poslechů v Textové příloze > str. 245/CD1: Track 30–33.

Str. 74/bublina u cv. 5

Je možné, že někteří studenti se setkali i s jinými nespisovnými pojmenováními (např. *10 Kč – pětka*, *100 Kč – kilo*, *1000 Kč – litr*). V tomto případě studenty upozorníme, že v obchodě při nakupování není vhodné tyto výrazy používat.

Str. 75/cv. 8

Příklad řešení:

1. *stroj* – obvykle velkých rozměrů, složitější konstrukce a vykonávající těžkou práci, využívá se např. v zemědělství nebo v továrně při výrobě průmyslových výrobků, často obecněji označuje skupinu (*zemědělské stroje, tovární stroje*)
2. *nástroj* – obecné pojmenování pro konkrétní předmět sloužící k určité definované činnosti, např. *nůž* je nástroj k řezání, *šroubovák* je nástroj ke šroubování, *kosa* je nástroj ke kosení trávy, často označuje skupinu takovýchto předmětů (*hudební nástroje, lékařský nástroje*)
3. *přístroj* – obecné pojmenování pro konkrétní užitkové zařízení využívané v mnoha oblastech lidské činnosti, které je obvykle složitější povahy z hlediska technologického a obvykle funguje na elektrickou energii, např. *televize, elektrická kamínka, ultrazvuk...*
4. *spotřebič* – přístroje, které se běžně využívají jako pomocníci v domácnosti, např. *sporák, mixér, pračka...*, má užší význam než přístroj, často se používá v ustálených slovních spojeních (např. *elektrické spotřebiče, domácí spotřebiče*).

Str. 75/cv. 9

Řešení:

1. Jestli údaje na přístroji odpovídají napětí v její elektrické síti a jestli všechny části a příslušenství pekárny jsou kompletní a bez poškození.
2. Vodu nebo jinou tekutinu.
3. Kvasnice nebo kypřící prášek.
4. Že může přidat další ingredience (oříšky, semínka, rozinky apod.).
5. Uslyší 10 pípnutí.
6. Že forma a chléb mohou být velmi horké, a proto s nimi vždy musí zacházet opatrně.

Str. 75/bublina u cv. 10Pozor, oprava viz [Errata](#).

Učitel nejprve vyzve studenty, aby si přečetli slova v bublině, příp. vysvětlí významy, studenti také mohou vysvětlovat navzájem nebo pracovat se slovníkem.

V této bublině uvádíme nejobvyklejší (nikoli všechna) slovesa se slovním základem *-pínat/-pnout*. Význam mnoha z nich lze dobře objasnit pomocí základních významů prefixů (> Česká gramatika v kostce 2, str. 2), např. u slovesa *přepínat/přepnout* prefix *pře-* vyjadřuje „ještě jednou, znovu“, u *rozepínat/rozepnout* prefix *roze-* zase „od sebe“ apod.

POZOR: Na rozdíl od některých jazyků v češtině používáme slovesa *zapínat/zapnout* a *vypínat/vypnout*, když se jedná o přístroj, ale v případě světla či lampy říkáme *rozsvěcovat/rozsvítit* a *zhasínat/zhasnout*.

Studenti se nemusejí učit všechna slovesa s *-pínat/-pnout* nazpaměť, ale měli by si na ně vzpomenout, až se s nimi znovu setkají.

Po dokončení lekce**Test 7**[Schéma 7L](#)

Lekce 7 – schémata**Schéma 7A**

(Kliknutím se dostanete zpátky do textu)

hrnky	mince	známky	panenky
ubrousky	autíčka	motýli	svatební oznámení
mušle	knoflíky	značková vína	čajové konvice

Schéma 7B

Používejte slovník. Co znamenají výrazy z textu? Vysvětlete si jejich význam navzájem.

podpis	obdivovat	osobnost	finanční hodnota	vzpomínka	vážít si	strkat/strčit (si)	
	vdechovat/vdechnout*	korálek	pecka	jehla	špendlík	výstraha	vášnivý
květináč	kamínek	dojemný	nechávat/nechat si něco na památku		základní kámen		

Schéma 7C

podpis	pecka
obdivovat	špendlík
osobnost	výstraha
finanční hodnota	vášnivý
vzpomínka	květináč
vážit si	kamínek
strkat/strčit (si)	dojemný
vdechovat/vdechnout*	nechávat/nechat si něco na památku
korálek	základní kámen
jehla	

Schéma 7D**Doplňte následující slova do textu ve správné formě.**

autogram	vášnivý	základní	sbírka	malovaný květináč	výstraha
finanční hodnota	svatební oznámení		strčit si	obdivovat	pecka

1. Učitel Michal Zídek má ve své (1)..... asi tisíc podpisů slavných lidí. „Podpisy jsem začal sbírat, když mi bylo 10 let,“ říká Michal. „Mám rád divadlo a film, a tak jsem nejdřív sbíral jenom podpisy herců a hereček, které (2) Když je ale člověk starší, začnou ho zajímat i jiné věci, třeba literatura, historie, politika, filozofie. Proto jsem začal sbírat i podpisy dalších slavných osobností. Když jsem se naučil anglicky, francouzsky a německy, začal jsem psát lidem z celého světa. Tak jsem získal (3) od sira Edmunda Hillaryho, od tibetského dalajlámy, od Marlene Dietrich nebo Nelsona Mandely. Moje sbírka nemá velkou (4) , ale je hezké vědět, že jste svým zájmem udělali někomu radost. Lidé už nebudou, ale podpisy zůstanou a člověk má aspoň hezké vzpomínky na někoho, koho si váží.

2. Každý, kdo zná bratry Nezkusilovy, zná i jejich kuriózní sbírku. Bratři Adam a Jindřich jsou zkušené doktoři. Adam říká: „Já pracuju jako dětský doktor na poliklinice a Jindřich je specialista na dětské ušní, nosní a krční klinice. Oba sbíráme různé zajímavé věci, které (5)..... děti do nosu, do ucha nebo které vdechly. Člověk by nevěřil, co všechno už máme! Lego, korálky, knoflíky, (6) z pomerančů a mandarinek, kola z autíček, ale taky jehly, špendlíky a velké i malé kousky skla. Samozřejmě, že sbírku nemáme doma. Máme ji na klinice, kde pracuje bratr. Je v čekárně před jeho ordinací jako (7) pro děti a maminky.“

3. „Celý život jsem byla (8) sběratelka,“ říká důchodkyně Dana Černá. „Jsem po tatínkovi a po mamince. Všichni u nás v rodině něco sbírali. Tatínek sbíral známky a vzácné mince a maminka milovala květiny a sbírala (9) Já jsem taky jako malá pořád něco sbírala – staré pohlednice, barevné ubrousky, vlakové jízdenky, malá autíčka i hezké kamínky. Když mi bylo třináct, poslala nám moje sestřenice krásné (10) Bylo vtipné i dojemné, a tak jsem si ho nechala na památku. To byl vlastně „(11) kámen“ mojí sbírky. Dneska mi hezká svatební oznámení posílají všichni známí a příbuzní. Mám jich už skoro pět tisíc. A jaké jsou moje nejlepší kousky? Určitě svatební oznámení mých dětí a moje vlastní. Člověk tomu ani nechce věřit, ale jsme s manželem spolu už padesát let!“

Schéma 7E**Doplňte otázky k textu a odpovídejte.**

1. začal Michal Zídek sbírat podpisy slavných lidí?
2. sbírala Dana Černá, když byla malá?
3. finanční hodnotu má sbírka Michala Zídka?
4. je nejlepší kousek Dany Černé?
5. sbírají bratři Nezkusilovi věci, které děti vdechly?
6. podpisů má ve své sbírce Michal Zídek?
7. pracují Adam a Jindřich Nezkusilovi?
8. žije Dana Černá se svým manželem?
9. mají bratři Nezkusilovi sbírku?
10. zajímá Michala Zídka?

Schéma 7F

skeptický	temperamentní	konzervativní	optimistický
přátelský	liberální	elegantní	klidný
veselý	pracovitý	systematický	sympatický

Schéma 7G

l <u>e</u> v	chlupatý	hebká srst	skrz mříž
podat ruku	ukousnout* prst	brada	hladit

Schéma 7H

Jak často nakupujete?
Kde nejčastěji nakupujete?
Jaké zboží nejčastěji nakupujete?
Máte nějaké oblíbené značky jídla nebo pití?
Máte nějaké oblíbené značky oblečení nebo elektroniky?
Znáte někoho, kdo je „shopoholic“?

Schéma 7I

<i>Otázka</i>	<i>Jméno</i>	<i>Jméno</i>	<i>Jméno</i>
Jak často nakupujete?			
Kde nejčastěji nakupujete?			

.....

<i>Otázka</i>	<i>Jméno</i>	<i>Jméno</i>	<i>Jméno</i>
Jaké zboží nejčastěji nakupujete?			
Máte nějaké oblíbené značky jídla nebo pití?			

.....

<i>Otázka</i>	<i>Jméno</i>	<i>Jméno</i>	<i>Jméno</i>
Máte nějaké oblíbené značky oblečení nebo elektroniky?			
Znáte někoho, kdo je „shopoholic“?			

Schéma 7J

mast	hřebíky	žvýkačka	mýdlo
kalhoty	konvice	bonboniéra	květináč
boty	sukně	ubrousky	míč
ponožky	budík	talíř	bačkory
náušnice	diář	krém na opalování	ocet
tiskárna	zákusek	lyže a hůlky	nosní kapky
kytice	šroubovák	nůž	baterka
pouzdro na brýle	klávesnice	kalendář	prstýnek
guma	kontaktní	čočky	náplast

Schéma 7K

	<i>Obchod, kde je zákazník.</i>	<i>Jaký má problém?</i>	<i>Jak reaguje prodavač?</i>
1.			
2.			
3.			
4.			

18. Prosím tě, kde koupím hřebíky a šroubovák? – Musíš jít _____.
 a) do papírnictví b) do železářství c) do drogerie
19. Máte doklad o tom, že jste zaplatil zboží? Máte _____?
 a) záruku b) servis c) účet
20. Podívejte se, dokdy musíte ten sýr sníst, jaké je datum _____.
 a) spotřeby b) potřebování c) zboží
21. Schovejte si účet a záruční list, máte _____ na dva roky.
 a) záruku b) účet c) velikost
22. Prosím vás, mám jenom tisícikorunu a potřebuju drobné. Můžete mi _____?
 a) měnit b) rozměnit c) vyměnit
23. Jakou _____ potřebujete? Máme S, M a L.
 a) velikost b) velký c) číslo
24. Ta televize zase hrála až do rána, zapomněl jsi ji _____.
 a) zapnout b) rozepnout c) vypnout
25. Moc jsem se najedl, musím si _____ kalhoty.
 a) rozepnout b) přepnout c) vypnout

B. Gramatická část

_____ z 25 bodů

1. Michal Zídek a Dana Černá sbírají různé věci. Co o tom víme?**Doplňte koncovky v plurálu. Např.: Oba mají hezké vzpomínky.**

1. Dana sbírala star _____ pohlednic _____. 4. Víme, jaké jsou jeho nejlepší _____ kousk _____.
 2. Michal má ve své sbírce slavn _____ podpis _____. 5. Nakonec Dana sbírá svatebn _____ oznámen _____.
 3. Jako malá holka Dana sbírala star _____ autíčk _____.

2. Doplňte nominativ plurálu. Např.: dobrý student – dobří studenti

1. starý profesor - _____
 2. český učitel - _____
 3. oblíbený herec - _____
 4. sympatický kluk - _____
 5. veselý Ital - _____

3. Při nakupování zažíváme různé situace. Doplňte výrazy v závorkách v akuzativu plurálu.**Např.: V drogerii kupuju levné šampony.**

1. Na trhu jsem koupila _____ (čerstvé rajče).
 2. V potravinách denně kupuju _____ (bílý jogurt).
 3. Vybírali jsme pro kamarády _____ (malý dárek).
 4. V obchodu s nábytkem jsme se dívali na _____ (nová postel).
 5. Ve Zverimexu můžete koupit _____ (různé zvíře).

4. Vyberte správné sloveso a doplňte ho: vybrat, rozepnout, zhasnout, rozsvítit, vypnout, přebrat**Např.: Musíme vybrat Petrovi dárek.**

1. Je tma a chci si číst, musím _____ lampu.
 2. Ty brambory už jsou staré, musíš je _____.
 3. Chtěla bych spát, můžeš _____ v pokoji?
 4. Alenko, je tady teplo, nechceš si _____ svetr?
 5. V divadle nebo na koncertě musíte _____ svůj mobilní telefon.

5. Vyberte správnou variantu a podtrhněte ji.**Např.: Tady bydlí moji kamarádi/moje kamarády.**

1. Starají se o dva kluci/kluky.
 2. V tom programu mluvili dva spisovatelé/spisovatele.
 3. Moji bratři/moje bratry bydlí v USA.
 4. Vybírám si dobří řidiči/dobré řidiče.
 5. Do toho baru chodí slavní lidé/slavné lidi.